

Kraftnät Åland Ab:s vindkraftpolicy fastställd av styrelsen 9 oktober 2006

I landskapet finns 16 vindkraftverk. Ålands Vindenergiandelslag äger 9 av dem. ÅVA:s vindkraftverk finns på Sottunga, Kökar, Föglö, Eckerö, Vårdö, två stycken i Knutsboda, Lemland och två stycken i Krogstad, Lumparland. ÅVA sköter driften av alla vindkraftverk på Åland. De övriga vindkraftverken ägs av Ålands Vindkraft Ab (fem stycken), Andelslaget Ålands Skogsägarförbund (ett) och JG Vind (ett). Ålands Vindkraft Ab har tre vindkraftverk i Pettböle, Finström och ett av de fyra vindkraftverken i Knutsboda samt ett på Sottunga. Ålands Skogsägarförbund äger ett vindkraftverk i Knutsboda och JG Vind det senast drifttagna vindkraftverket i Eckerö. Vindkraftverken producerar ca. 7 % av hela Ålands elförbrukning.

Den enda regelrätta vindkraftparken på Åland finns i Knutsboda där fyra 600 kW vindkraftverk av Vestas fabrikat är samlade i grupp och gemensamt anslutna till det åländska stamnätet. Grupper av vindkraftverk finns i Pettböle, Finström med tre vindkraftverk och i Krogstad, Lumparland där det finns två vindkraftverk. Övriga vindkraftverk är enskilt utspridda över Åland. Alla utom de i Knutsboda är anslutna till Ålands Elandelslags distributionsnät.

Byggnad av vindkraftverk kräver byggnadstillstånd, miljö tillstånd (>3000 kW) och elbyggnadstillstånd (>500 kW).

Enligt den åländska ellagen tillämpas tillståndsförfarande utan behovsprövning när det gäller utbyggnad av ny produktionskapacitet. Myndigheterna skall enbart beakta elsäkerhets- och miljöaspekter och marknaden skall möta behovet.

Kraftnät Åland Ab har enligt den åländska ellagstiftningen skyldighet att ansluta produktionskapacitet till sitt nät om det inte finns särskilda skäl att vägra. Nätinnehavaren har även överföringsskyldighet av el, d.v.s. överföra el för annans räkning inom gränserna för nätets överföringsförmåga.

Utgående från dessa förutsättningar är det ekonomiska, miljömässiga eller tekniska begränsningar som kan hindra en etablering av vindkraftverk på en viss plats.

Planeringen av en ny etablering av ett eller flera vindkraftverk sker i samråd med nätägaren så att vindkraftproducenten i ett tidigt skede känner till de tekniska och ekonomiska förutsättningarna för elanslutningen.

Projektägaren för en vindkraftutbyggnad gör utgående från de förutsättningar som råder på en viss plats sitt val av etablering eller inte.

För Kraftnät Åland Ab:s del är en utbyggnad av vindkraften positiv då ökad lokal produktion minskar förlusterna i stamnätet. Vindkraften har den positiva sidan att den också är en reservenergikälla vid avbrott på Sverigekabeln. Vindkraften minskar dock inte behovet av reserveffekt. Det kan i en reservkraftsituation bli nödvändigt att begränsa vindkraftproduktionen.

Kraftnät Åland Ab:s inställning till en utbyggnad av vindkraften är positiv. Varje etablering med anslutning till vårt nät måste bedömas skilt för sig och konsekvenserna utredas. Principiellt skall producenten stå för de kostnader han förorsakar.

Det pågående projektet "Båtskärmöllorna" höjer tillsammans med nuvarande vindkraft vindkraftandelen till ca. en fjärdedel av hela Ålands förbrukning. Ett flertal andra projekt är under planering och Ålands Elandelslags projekt utanför Hammarudda och Rödkär, Föglö och Ålands Vindenergi Andelslags projekt "Långnabba" beräknas höja vindkraftandelen till över 70 % om de kan genomföras i tänkt omfattning. Kraftnät Åland Ab har ytterligare skriftligen informerats om ett enskilt vindkraftverk på 2-3 MW i Rågetsböle, Finström. Intresset för vindkraft är stort och genomförs alla projekt kan Åland nästan bli självförsörjande på elenergi.

En dylik expansiv utbyggnad av vindkraften kommer att ha konsekvenser för stamnätet. De tekniska förutsättningarna för anslutning av de planerade vindkraftprojekten är inte utredda. Arbetet att analysera konsekvenserna med extern hjälp pågår och görs individuellt för varje projekt. Tröskeln för vad som är möjligt att ansluta till stamnätet, utan att speciella åtgärder vidtas för att möjliggöra mer vindkraft, bedöms dock uppnås med de kända projekten.

Riktlinjer för vindkraftsanslutning:

Utgångsläge och förutsättningar

I Kraftnät Åland Ab:s uppdrag ingår att ansluta nya vindkraftverk, om inte särskilda skäl finns för att vägra överföra elen från dem. I diskussionerna med vindkraftaktörerna kan de påverkas att välja alternativ som har den största nyttan för den åländska elförsörjningen. Generellt föredras att vindkraftverken samlas i parker.

Innan Kraftnät Åland Ab kartlagt konsekvenserna för anslutning av de planerade vindkraftprojekten kan inte kapacitet reserveras i stamnätet.

Kraftnät Åland Ab:s policy gällande anslutning av vindkraftproduktionens enheter till det åländska stamnätet är att vindkraftaktörerna står för anslutningskostnaderna.

Tillvägagångssätt

En planerad etablering av vindkraft inleds med en förfrågan till det aktuella distributionsnätbolaget om anslutningsmöjligheterna. Meddelar distributionsnätbolaget att anslutningsmöjligheter för närvarande saknas ställs skriftlig förfrågan till Kraftnät Åland Ab.

Kraftnät Åland Ab ger besked om anslutningsmöjlighet senast inom tolv månader. I beskedet beskrivs även eventuella nödvändiga förstärkningar i nätet som krävs för att möjliggöra anslutningen och/eller eventuella begränsningar samt tidsplan för dessa åtgärder.

Såvida kapacitetsbrist råder i det åländska stamnätet för en planerad vindkraftanslutning kan detta åtgärdas genom åtgärder i nätet. Det kan exempelvis innebära byggande av en ny kraftledning, uppgradering av en befintlig kraftledning, byte av en kopplingsapparat eller en transformator. Kraftnät Åland Ab:s kostnader för förstärkningar och anslutningskostnader regleras genom vad som kallas en investeringsersättning om kostnaderna inte kan antas bli täckta genom framtida inmatningstariffintäkter. Senare tillkomna vindkraftanslutningar som kan genomföras p.g.a. tidigare gjorda investeringar deltar i investeringsersättningen och återbetalning sker till den tidigare investeraren.

Såvida ledig kapacitet finns eller kommer att finnas i den efterfrågade anslutningspunkten finns det möjlighet att teckna ett kapacitetsavtal med Kraftnät Åland Ab för att säkra denna. Då detta avtal tecknats kommer Kraftnät Åland Ab att betrakta den lediga kapaciteten som reserverad och meddela detta till eventuella tillkommande intressenter. En förutsättning för att sådant avtal skall kunna tecknas är att miljötilståndsansökan kungjorts hos miljöprövningsnämnden och vid mindre anläggningar att kommunalt byggnadstillstånd erhållits. Avtalet skrivs på ett år med möjlighet till förlängning med ett år i taget. För att förlänga avtalet ytterligare ett år måste projektägaren kunna påvisa att man under året kontinuerligt har arbetat med att realisera projektet och att påtagliga framsteg finns dokumenterade samt att i miljötilståndprocessen inte uppkommit väsentliga problem, som kunde hindra genomförandet. Är dessa krav ej uppfyllda förbehåller sig Kraftnät Åland Ab rätten att säga upp avtalet för att inte i onödan riskera att den befintliga kapaciteten blockeras för andra potentiella användare.

Gemensamma centrala åtgärder i stamnätet, som krävs för att göra det möjligt för anslutning av mer vindkraft till stamnätet då nuvarande mottagningskapacitet är fullt utnyttjad skall bäras av vindkraftaktörerna till den del enbart de har nytta av dem eller då åtgärderna enbart görs för dem.

Kraftnät Åland Ab bör i sina investeringsplaner prioritera de åtgärder som krävs för att ansluta ny vindkraft.

Med Kraftnät Åland Ab:s uppdrag som systemansvarig och därmed ansvarig för elförsörjningen på Åland ställs försörjningstryggheten i främsta rummet. En utbyggnad av vindkraften tillåts inte inkräkta på försörjningstryggheten och åtgärder för att trygga den. Kraftnät Åland Ab överenskommer med aktuella vindkraftaktörer om nödvändiga åtgärder för att möjliggöra anslutning eller vägra anslutning om kapacitetsbrist råder och inte kan avhjälpas.

Landskapsregeringen skall i samband med beredningen av elbyggnadstillstånd bedömma säkerhet och kvalitet i nätet vid anslutning av ny produktionskapacitet. Bedömningen sker på detta sätt centralt och i samråd med Kraftnät Åland Ab, som anger anslutningsmöjligheterna. Utan anslutningsmöjligheter beviljas inget tillstånd. Anslutningsvillkor för anslutning av produktionsenheter bör framtas av landskapsregeringen.

Mariehamn den 9.10.2006

Kraftnät Åland Ab

Jan Kahlroth
Verkst. dir.